

opr. Maria Szypszak, Łaskami Słynąca Pieta Skrzatuska

Pieta z koronami papieskim z 1988 roku. autor zdjęcia: ks. Wojciech Parfianowicz źródło zdjęcia: Skrzatusz

„Pietà” - po włosku znaczy „miłosierdzie”, „litość”.

W sztuce jest to wyobrażenie Maryi z martwym ciałem Jezusa na kolanach. Temat ten artyści podejmowali dopiero od XIV wieku. Początkowo przedstawiano Pietę tylko w malarstwie, jednak na przełomie XIV i XV wieku na terenie Polski były już bardzo popularne rzeźby o tej tematyce. Pieta skrzatuska powstała w I ćwierci XV wieku.

Jest to rzeźba przyścienna, w części zasadniczej wykonana z drewna wierzby (Salix), polichromowana, wys. 75 cm, szer. 47 cm, głęb. 16 cm, prawdopodobnie dzieło jednego z warsztatów pomorskich.

Z tego samego okresu pochodzą Piety z sanktuariów w Oborach, Jarosławiu, Haczowie, jednak skrzatuska Pieta wyróżnia się łagodnym wyrazem twarzy Maryi, zamysłonej, prawie uśmiechającej się, delikatnej, dziewczęcej.

Biskup Koszalińsko-Kołobrzegi Edward Dajczak nazywa ją **Matką Miłości Zranionej i Naszej Nadziei.**

Dramatyczne dzieje rzeźby, próby jej zniszczenia w 1575 r. i naprawy w następnych latach sprawiły, że dzisiejszy wygląd rzeźby jest owocem pracy konserwatorów, szczególnie w 1986 r. Wtedy to ręce, nogi i szyję postaci Jezusa oraz dłonie postaci Maryi odtworzono z sezonowanego drewna lipowego, zastępując substancję z mchu, siana, gipsu i papieru. Choć stylistycznie nawiązują raczej do baroku niż średniowiecza, przez przeszło 30 lat scalały się z wizerunkiem *Piety* przyzwyczajając do niego wiernych. Ponadto są wykonane bez zarzutu, na bardzo dobrym poziomie plastycznym przez rzeźbiarza Stanisława Wyrostka z Gdańska.

Usunięto też wtedy z twarzy Maryi grubą powłokę zaprawy zakrywającej modelunek snycerski. Zdezynfekowano i utwardzono drewno.

Podczas konserwacji w 2013 r., obok zabiegów ratujących drewno, zmieniono polichromię szat Maryi, nadając płaszczowi kolor niebieski, a sukni - czerwony, jako właściwe dla przedstawień Maryi z okresu, kiedy rzeźba powstała.

Taka kolorystyka rzeźby ma potwierdzenie w istniejących w różnych miejscach świątyni skrzatuskiej wizerunków *Piety*, namalowanych w XVII w.

Na głowach Jezusa i Maryi są korony. Te mające formę otwartą są koronami papieskimi, nałożonymi na głowę Jezusa i Maryi w 1988 r. przez ks. kardynała prymasa Józefa Glempa. Te "zamknięte" są koronami odnalezionymi przy remoncie kościoła w 2011 r. Poddane zabiegom konserwatorskim okazały się jednymi z najstarszych tego typu koron w Polsce. Ich najstarsza część pochodzi z ok. 1660 r., a następne zmiany dokonywane do XX w. są znakiem kwitnącej tu przez wieki pobożności i ofiarności wiernych.